

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне управління Служби безпеки України в Донецькій та Луганській областях
3 управління (з дислокацією у м. Северодонецьк Луганської області)

Слідчий відділ

вул. Пивоварова, 6, м. Сєвєродонецьк, Луганська область, 93400, тел. факс (06452) 4-42-81
www.ssu.gov.ua Код СДРПОУ 20001504

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

м. Дніпро

« 16 » березня 2023 року

Слідчий 1 відділення СВ 3 управління (з дислокацією у м. Северодонецьк Луганської області) ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях старший лейтенант Андрюхов Артем Сергійович, розглянувши матеріали кримінального провадження, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 22022130000000680 від 14.11.2022 та встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 5 ст. 111-1 КК України, відповідно до ст. ст. 40, 42, 111, 133, 135, 137, 276, 277, 278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Чорнобай Ірину Олександрівну, 04.06.1958 року народження, уродженку с. Локоть Брасовського району Брянської області Російської Федерації, громадянку України, зареєстровану та проживаючу за адресою: вул.Титова буд. 1 кв. 31, м. Кремінна Северодонецького району Луганської області, раніше не судиму, -

про те, що вона підозрюється в умисних діях, вчинених з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, вчинених за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 110 КК України, та в участі в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України.

В ході досудового розслідування встановлено наступне:

В Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року (далі – Декларація) зазначено, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації, територія України в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змінена та використана без її згоди.

24 серпня 1991 року Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України. Згідно з вказаним документом, територія України є неподільною та недоторканою.

Незалежність України визнали держави всього світу, серед яких і Російська Федерація.

Згідно з пунктами 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року російська федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні своє зобов'язання згідно з принципами Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язалися утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Відповідно до пунктів 3, 8 Меморандуму про підтримку миру та стабільності в Співдружності Незалежних Держав від 10 лютого 1995 року, що укладений між державами СНД, серед яких є Україна та російська федерація, держави підтвердили непорушність існуючих кордонів один одного та зобов'язалися виступати проти будь-яких дій, що підривають їхню непорушність, а також вирішувати усі суперечки, що виникають з питань кордонів і територій, тільки мирними засобами. Держави також зобов'язалися не підтримувати на території інших держав-учасниць сепаратистські рухи, а також сепаратистські режими, якщо такі виникнуть; не встановлювати з ними політичних, економічних та інших зв'язків; не допускати використання ними територій і комунікацій держав-учасниць Співдружності; не надавати їм економічної, фінансової, військової та іншої допомоги.

31 травня 1997 року, відповідно до положень Статуту ООН і зобов'язань згідно із Заключним актом Наради з безпеки і співробітництва в Європі, Україна та російська федерація уклали Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і російською федерацією (ратифікований Законом України від 14 січня 1998 року №13/98-ВР та Федеральним Законом російської федерації від 2 березня 1999 року № 42-ФЗ). Відповідно до статей 2 – 3 зазначеного Договору російська федерація зобов'язалася поважати територіальну цілісність України, підтвердила непорушність існуючих між ними кордонів та зобов'язалася будувати відносини одна з одною на основі принципів взаємної поваги, суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або погрози силою, у тому числі економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами,

сумлінного виконання взятих міжнародних зобов'язань, а також інших загальновизнаних норм міжнародного права.

Відповідно до опису і карти державного кордону, які є додатками до Договору між Україною та російською федерацією про українсько-російський державний кордон від 28 січня 2003 року (ратифікований РФ 22 квітня 2004 року), територія Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, Донецької і Луганської областей відноситься до території України.

Відповідно до статей 1-3, 6 Конституції України - Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава; Суверенітет України поширюється на всю її територію; Україна є унітарною державою; Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою; Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову; Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

Згідно зі статтями 17, 19, 65, 68 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу; На території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом; На території України не допускається розташування іноземних військових баз; Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України; Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей; Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності.

Статтями 132-134 Конституції України визначено, що територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території. До системи адміністративно-територіального устрою України входить АР Крим, області, зокрема, Луганська область, а також райони, міста, райони у містах, селища і села.

Згідно з вимогами ст. ст. 72, 73 Конституції України питання про зміну території України вирішуються виключно всеукраїнським референдумом, який призначається Верховною Радою України або Президентом України відповідно до їхніх повноважень, встановлених Конституцією, та проголошується за народною ініціативою на вимогу не менш як трьох мільйонів громадян України, які мають право голосу, за умови, що підписи щодо призначення референдуму зібрано не менш як у двох третинах областей і не менш як по сто тисяч підписів у кожній області.

24 лютого 2022 року Російською Федерацією здійснено повномасштабне військове вторгнення на територію України, у зв'язку із чим розпочато ведення агресивної війни проти України та відкрите захоплення її території.

Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» в Україні введено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24.02.2022 строком на 30 діб та у подальшому строк дії воєнного стану в Україні продовжувався указами Президента України (№ 133/2022 від 14.03.2022, №259/2022 від 18.04.2022, № 341/2022 від 17.05.2022, № 573/2022 від 12.08.2022, № 757/2022 від 07.11.2022, № 58/2023 від 06.02.2023) із затвердженням відповідними Законами України.

У результаті вищезазначених подій, значна частина території Луганської області, починаючи з 24.02.2022 по теперішній час опинилась під контролем регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил та інших військових формувань російської федерації, підпорядкованих і скеровуваних ними російських радників та інструкторів, окупаційних адміністрацій російської федерації на території Луганської області.

Одночасно, з метою зміни меж території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України, на тимчасово окупованій частині Луганської області, з числа представників незаконного збройного формування, так званого «ЛНР» створено органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, які узурпували виконання владних функцій, та, згідно з Законом України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» № 2268-VIII від 18.01.2018, є органами окупаційної адміністрації російської федерації.

Як наслідок, агресія збройних сил Російської Федерації та інших військових формувань, що діють на їх боці, призвела до тимчасової окупації більшої частини території Луганської області.

З метою надання вигляду законності власним діям, представники окупаційної адміністрації РФ, яка діє на тимчасово окупованій території Луганської області, прийнято рішення про проведення т.зв. «референдуму» серед місцевого населення з приводу приєднання тимчасово окупованої території до складу країни агресора – рф та реалізовано вказаний злочинний план за наступних обставин.

Головою так званої «общественной палаты ЛНР»/мовою оригіналу/ з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, 19.09.2022 направлено звернення до так званого «голови ЛНР» Пасічника Л.І. з ініціативою проведення на тимчасово окупованій території Луганської області так званого «референдуму» з питання приєднання до Російської Федерації на правах адміністративно-територіальної одиниці РФ (далі за текстом – «референдум»).

На підставі вказаного звернення, 20.09.2022 так званою «народною радою ЛНР» прийнято так званий «Закон «О референдуме Луганской Народной Республики по вопросу о вхождении в состав Российской Федерации на правах субъекта Российской Федерации» /мовою оригіналу/ (Закон «Про референдум Луганської Народної Республіки з питання про входження до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації»), який підписаний т. зв. «головою ЛНР» Пасічником Л.І..

В подальшому, так званою «головою Центральної виборчої комісії ЛНР» Кравченко О.В. ухвалено постанову №18 від 20.09.2022 «О формировании территориальной комиссии Кременского района Луганской Народной Республики для проведения референдума Луганской Народной Республики по вопросу о вхождении в состав Российской Федерации на правах субъекта Российской Федерации» /мовою оригіналу/ («Про формування територіальної комісії Кременського району Луганської Народної Республіки для проведення референдума Луганської Народної Республіки з питання про входження до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації»).

У зв'язку із веденням агресивної війни з боку російської федерації проти України, приблизно 18.04.2022 захоплено та окуповано м. Кременна Северодонецького району Луганської області.

У вересні 2022 року, більш точну дату встановити не виявилось за можливе, Чорнобай Ірина Олександрівна, 04.06.1958 року народження, усвідомлюючи вищенаведені обставини, діючи умисно, протиправно, переслідуючи мету змінити межі території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України, за попередньою змовою групою осіб, погодилася взяти участь в організації та проведенні незаконного референдуму з питання « о вхождении в состав Российской Федерации на правах субъекта Российской Федерации» /мовою оригіналу/» (з питання про входження до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації) на тимчасово окупованій території, а саме у м. Кременна Северодонецького району Луганської області.

Так, приблизно в середині вересня 2022 року, більш точний час з об'єктивних причин встановити не виявилось можливим, Чорнобай І.О. усвідомлюючи протиправний характер вчинюваних дій, а також негативні наслідки, що можуть настати внаслідок їх реалізації, маючи умисел на зміну меж території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України шляхом взяття участі в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, а саме в м. Кременна Северодонецького району Луганської області, зі своїх особистих мотивів погодилась на призначення її на посаду члена «дільничної виборчої комісії м. Кременна» для проведення так званого «референдуму луганської народної республіки з питання входження до складу російської федерації на правах суб'єкта російської федерації» (далі за текстом «незаконний референдум»), та зайняла вказану посаду знаходячись на тимчасово окупованій території України, в Луганській області, вступивши таким чином у злочинну змову з іншими невстановленими особами для вчинення спільних протиправних дій, спрямованих на зміну меж території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України шляхом організації та проведення в період з 23 по 27 вересня 2022 року на території КНП «Кременська багатопрофільна лікарня Кременської міської ради», розташованого за адресою: Луганська область, Северодонецький район, м. Кременна, вул. Перемоги, буд. 1а, незаконного референдуму з питання «входження Луганської Народної Республіки до складу Російської Федерації на правах суб'єкта російської федерації».

У період часу з 23 по 27 вересня 2022 року Чернобай І.О. продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, перебуваючи на території виборчої дільниці розміщеної на території КНП «Кремінська багатoproфільна лікарня Кремінської міської ради», розташованого за адресою: Луганська область, Северодонецький район, м. Кремінна, вул. Перемоги, буд. 1а, виконуючи відведену їй роль члена «дільничної виборчої комісії м. Кремінна», спільно з іншими невстановленими особами, шляхом складання списків виборців, ідентифікації осіб, що прийшли на виборчу дільницю, видачі бюлетенів для голосування в яких було одне запитання: (мовою оригіналу) «Вы за вхождение Луганской Народной Республики в состав Российской Федерации?» («Ви за входження Луганської Народної Республіки до складу Російської Федерації») та варіанти відповідей «Так», «Ні» (мовою оригіналу: «Да», «Нет»), підрахунку бюлетенів, складання протоколу голосування тощо, взяла участь в проведенні незаконного референдуму з питання «входження Луганської Народної Республіки до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації», тобто вказаними діями Чернобай І.О. посягла на територіальну цілісність і недоторканність України, оскільки її дії спрямовані на зміну меж території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Таким чином, Чернобай Ірина Олександрівна, 04.06.1958 року народження, обґрунтовано підозрюється в умисних діях, вчинених з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, вчинених за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 110 КК України.

За вищевказаних обставин на тимчасово окупованій території Луганської області представники окупаційної адміністрації РФ з метою реалізації злочинного плану щодо зміни меж території України та державного кордону України прийняли рішення про організацію та проведення так званого «референдуму» за наступних обставин.

Головою так званої «общественной палаты ЛНР»/мовою оригіналу/ (стосовно якого досудове розслідування здійснюється у межах іншого кримінального провадження) з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, 19.09.2022 направлено звернення до так званого «голови ЛНР» Пасічника Л.І. (стосовно якого досудове розслідування здійснюється у межах іншого кримінального провадження) з ініціативою проведення на тимчасово окупованій території Луганської області так званого «референдуму» з питання приєднання до Російської Федерації на правах адміністративно-територіальної одиниці Російської Федерації (далі за текстом – «референдум»).

На підставі вказаного звернення, 20.09.2022 у м. Луганську (більш точний час та місце органом досудового розслідування не встановлені) головою «Народного Совета ЛНР»/мовою оригіналу/ Мірошниченко Д.М. (стосовно якого досудове розслідування триває в рамках іншого кримінального провадження) скликано та проведено позачергове засідання т.зв. «Народного

Совета ЛНР» /мовою оригіналу/, під час якого винесено на розгляд та прийнято так званий «Закон «О референдуме Луганской Народной Республики по вопросу о вхождении в состав Российской Федерации на правах субъекта РФ» /мовою оригіналу/ («Закон «Про референдум Луганської Народної Республіки з питання про входження до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації») і постанову про призначення такого «референдуму», а Пасічник Л.І., як «голова ЛНР», підписав даний «закон», чим ввів його у дію.

В подальшому, так звану «головою Центральної виборчої комісії ЛНР» Кравченко О.В. ухвалено постанову №18 від 20.09.2022 «О формировании территориальной комиссии Кременского района Луганской Народной Республики для проведения референдума Луганской Народной Республики по вопросу о вхождении в состав Российской Федерации на правах субъекта Российской Федерации» /мовою оригіналу/ («Про формування територіальної комісії Кременського району Луганської Народної Республіки для проведення референдуму Луганської Народної Республіки з питання про входження до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації»).

У зв'язку із веденням агресивної війни з боку російської федерації проти України, приблизно 18.04.2022 захоплено та окуповано м. Кременна Северодонецького району Луганської області.

У вересні 2022 року, більш точну дату встановити не виявилось за можливе, Чорнобай Ірина Олександрівна, 04.06.1958 року народження, усвідомлюючи вищенаведені обставини, діючи умисно, протиправно, переслідуючи мету змінити межі території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України, за попередньою змовою групою осіб, погодилася взяти участь в організації та проведенні незаконного референдуму з питання « о вхождении в состав Российской Федерации на правах субъекта Российской Федерации» /мовою оригіналу/» (з питання про входження до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації) на тимчасово окупованій території, а саме у м. Кременна Северодонецького району Луганської області.

Так, приблизно в середині вересня 2022 року, більш точний час з об'єктивних причин встановити не виявилось можливим, Чорнобай І.О. усвідомлюючи протиправний характер вчинюваних дій, а також негативні наслідки, що можуть настати внаслідок їх реалізації, маючи умисел на зміну меж території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України шляхом взяття участі в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, а саме в м. Кременна Северодонецького району Луганської області, зі своїх особистих мотивів погодилась на призначення її на посаду члена «дільничної виборчої комісії м. Кременна» для проведення так званого «референдуму луганської народної республіки з питання входження до складу російської федерації на правах суб'єкта російської федерації» (далі за текстом «незаконний референдум»), та зайняла вказану посаду знаходячись на тимчасово окупованій території України, в Луганській області, вступивши таким чином у злочинну змову з іншими невстановленими особами для вчинення спільних протиправних дій, спрямованих на зміну меж території та

державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України шляхом організації та проведення в період з 23 по 27 вересня 2022 року на території КНП «Кремінська багатoproфільна лікарня Кремінської міської ради», розташованого за адресою: Луганська область, Свердловонецький район, м. Кремінна, вул. Перемоги, буд. 1а, незаконного референдуму з питання «входження Луганської Народної Республіки до складу Російської Федерації на правах суб'єкта російської федерації».

У період часу з 23 по 27 вересня 2022 року Чорнобай І.О. продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, перебуваючи на території виборчої дільниці розміщеної на території КНП «Кремінська багатoproфільна лікарня Кремінської міської ради», розташованого за адресою: Луганська область, Свердловонецький район, м. Кремінна, вул. Перемоги, буд. 1а, виконуючи виведену їй роль члена «дільничної виборчої комісії м. Кремінна», спільно з іншими невстановленими особами, шляхом складання списків виборців, ідентифікації осіб, що прийшли на виборчу дільницю, видачі бюлетенів для голосування в яких було одне запитання: (мовою оригіналу) «Вы за вхождение Луганской Народной Республики в состав Российской Федерации?» («Ви за входження Луганської Народної Республіки до складу Російської Федерації») та варіанти відповідей «Так», «Ні» (мовою оригіналу: «Да», «Нет»), підрахунку бюлетенів, складання протоколу голосування тощо, взяла участь в проведенні незаконного референдуму з питання «входження Луганської Народної Республіки до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації», тобто вказаними діями Чорнобай І.О. посягла на територіальну цілісність і недоторканність України, оскільки її дії спрямовані на зміну меж території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Таким чином, Чорнобай Ірина Олександрівна, 04.06.1958 року народження, обгрунтовано підозрюється в участі в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України.

Тобто, Чорнобай Ірина Олександрівна, 04.06.1958 року народження, за сукупністю своїх умислених дій та викладених вище обставин підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 5 ст. 111-1 КК України.

Слідчий 1 відділення СВ 3 управління
(з дислокацією у м. Свердловонець Луганської області)
ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях
старший лейтенант

Артем АНДРЮХОВ

Прокурор у кримінальному провадженні -
прокурор Кремінського відділу
Свердловонецької окружної прокуратури

Олена ВОЛНОВА

Процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 КПК України, повідомлено про підозру, або особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення.

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим досліддам.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні кримінального правопорушення.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Положення про порядок короткочасного затримання осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення

Стаття 10. Права та обов'язки затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні кримінального правопорушення, мають право:

- знати, в чому їх підозрюють;
- вимагати перевірки прокурором правомірності затримання; про заявлену вимогу адміністрація місця тримання затриманих негайно повідомляє прокурора;
- оскаржити дії особи, яка провадить дізнання, слідчого або прокурора, давати пояснення і заявляти клопотання;
- звертатися зі скаргами і заявами в державні органи, громадські організації і до службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Положення;
- користуватися своїм одягом і взуттям, а також іншими необхідними предметами і речами, перелік яких визначається Правилами внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні кримінального правопорушення, зобов'язані додержувати вимог цього Положення і Правил внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Закон України «Про попереднє ув'язнення»

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

- на захист відповідно до кримінально-процесуального законодавства;
- на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з

- моменту затримання або арешту (взяття під варту)
- особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника, знайомитися з правилами тримання під вартою;
  - на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;
  - одержувати два рази на місяць передачі або посилки та грошові перекази і передачі;
  - купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;
  - користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінальної справи;
  - користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;
  - відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їм віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;
  - на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;
  - звертатись із скаргами, заявами та листами до державних органів і службових осіб у порядку, встановленому ст. 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення».

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 28 років) мають право отримувати психолого-педагогічну допомогу спеціалістів центрів соціальних служб для молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді взяття під варту в зв'язку з провадженням в іншій справі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Виправно-трудоим кодексом України для виду режиму виправно-трудої колонії, призначеного їм Державним департаментом України з питань виконання покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється Державним департаментом України з питань виконання покарань. Міністерством оборони України за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особа, взяті під варту, зобов'язані:

- додержуватися порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою;

- не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентарю, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Протягом кримінального провадження підозрюваний має право (ст. 42КПК):

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;
- 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Підозрюваний, а також за його згодою будь-яка інша фізична чи юридична особа має право на будь-якій стадії кримінального провадження *відшкодувати шкоду, завдану потерпілому, територіальній громаді, державі* внаслідок кримінального правопорушення (ст. 127 КПК України).

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право *примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення та визнання винуватості*. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження (ст.ст. 56 та 468 КПК України).

Підозрюваному роз'яснено, що він підозрюється у вчиненні злочину, передбаченого ч.1 ст.258-3 КК України, за вчинення яких передбачена відповідальність у вигляді позбавленні волі на строк більше десяти років, на підставі п. 3 ч. 1 ст. 276 КПК України (наявні достатні докази для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення).

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний _____

« ____ » годин « ____ » хвилин « ____ » _____ 2022 року

у присутності _____

Письмове повідомлення про підозру вручив:

Слідчий 1 відділення СВ 3 управління
(з дислокацією у м. Сєверодонецьк Луганської області)
ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях
старший лейтенант

Артем АНДРЮХОВ